

LI OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

Zawody III stopnia pisemne – podejście 2

Do wykonania zadań 7-11 wykorzystaj mapę Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (dołączona do podejścia). Miejsce na ewentualne obliczenia znajduje się u dołu ostatniej (6) strony w tym podejściu.

Zadanie 7

A. Podaj nazwy gmin, na terenie których znajduje się Krzczonowski Park Krajobrazowy.

.....

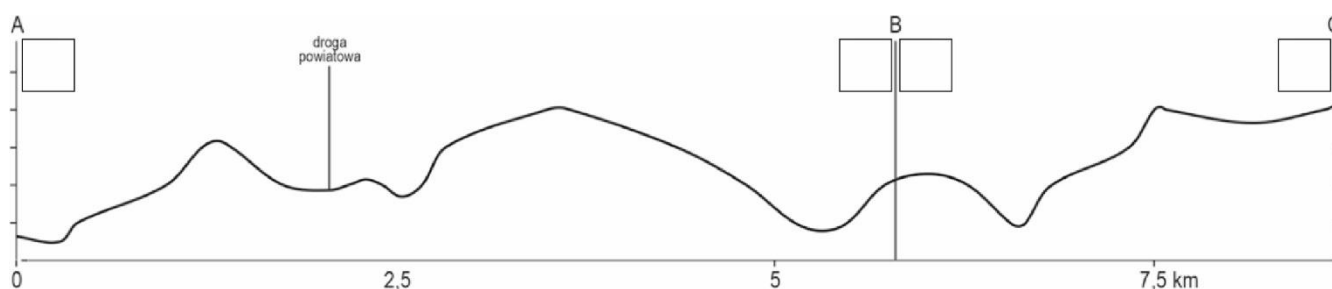
B. Oblicz rzeczywistą długość i spadek rzeki Olszanki (znajduje się w centralnej części parku krajobrazowego).

Odpowiedź (wpisz poprawne liczby z dokładnością do jednego miejsca po przecinku):

Długość rzeki Olszanki wynosi km, a jej spadek ‰.

Zadanie 8

Na podstawie mapy Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego sporządzono profil terenu składający się z dwóch odcinków: pomiędzy punktami A (przecięcie drogi wojewódzkiej nr 835 z otuliną Parku w okolicy Piotrkowa Pierwszego) i B ($51^{\circ}00'N$, $22^{\circ}42'E$) oraz pomiędzy punktami B i C (szczyt o wysokości 281 m n.p.m. około 2 km na SE od Krzczonowa).

A. Odczytaj współrzędne geograficzne punktu A (z dokładnością do 5").

Odpowiedź (wpisz poprawne odpowiedzi): Współrzędne punktu A to $\varphi = \dots^{\circ} \dots' \dots''$, $\lambda = \dots^{\circ} \dots' \dots''$

B. Wyznacz azymut z punktu B w kierunku punktu C.

Odpowiedź (wpisz poprawną odpowiedź): Azymut z punktu B w kierunku punktu C wynosi°.

C. Odczytaj z mapy wartości poziomicy i opisz je na osi pionowej profilu. Nie zapomnij o podaniu jednostki.

D. Zorientuj profil, wpisując właściwe kierunki w kwadraty umieszczone ponad profilem. Wybierz kierunki najbardziej zbliżone do rzeczywistych spośród następujących: N, NE, E, SE, S, SW, W, NW.

E. Zidentyfikuj i podpisz trzy różne (uwzględnione w legendzie mapy w skali 1:50 000) formy pokrycia terenu wzdłuż linii profilu. Na wykresie pod linią profilu zaznacz ich przybliżony zasięg występowania.

F. Na profilu oznaczono jego przecięcie z jedną drogą powiatową. Zidentyfikuj i zaznacz w ten sam sposób położenie pozostałych dwóch dróg powiatowych przecinających linię profilu.

Zadanie 9

Na podstawie mapy w skali 1:50 000 wrysuj czerwoną kredką ścieżkę edukacyjną „Cieszynianka-Kamienny Wąwóz” na poniższą mapę.

Mapa Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego z przewodnika „Szlak Zabytków Architektury Doliny Giełczwi” (fragment)

Zadanie 10

Na trasie ścieżki edukacyjnej „Cieszynianka-Kamienny Wąwóz” można obserwować różne formy ochrony przyrody. Uzupełnij tabelę, wpisując do niej na podstawie mapy właściwe rodzaje form ochrony i ich nazwy. Następnie dopasuj do nich definicje form (wpisz trzy litery spośród B-E) i ich krótkie charakterystyki (wpisz trzy liczby spośród 2-5). Do ostatniej kolumny tabeli wpisz liczbę obiektów tego typu w Polsce (odpowiedzi wybierz spośród podanych).

Forma ochrony przyrody	Nazwa chronionego obszaru	Definicja formy (wpisz trzy litery spośród B-E)	Charakterystyka chronionego obszaru (wpisz trzy liczby spośród 2-5)	Liczba obiektów tego rodzaju w Polsce (stan na 1 I 2025 r.) (wpisz trzy z podanych na dole strony)
pomnik przyrody	płat cieszynianki wiosennej			
rezerwat przyrody				
			1	275
		A		

Definicje form ochrony przyrody (do wyboru):

- A – Obszar chroniony o dowolnej powierzchni ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Może mieć otulinę.
- B – Obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym (ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze – roślin, zwierząt, grzybów) oraz twory przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.
- C – Obszar specjalnej ochrony ptaków lub specjalny obszar ochrony siedlisk, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków i innych gatunków lub ich siedlisk.
- D – Fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.
- E – Pojedyncze, wyróżniające się indywidualnymi cechami twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej.

Charakterystyki form ochrony przyrody (do wyboru):

- 1 – Fragment południowego zbocza głęboko wciętej doliny denudacyjno-erozyjnej o powierzchni 841 a. Jest tam nieczynne wyrobisko opoki nazwane „bielejącym zboczem”.
- 2 – Obszar o powierzchni 757 ha znajdujący się w południowej części Wyniosłości Giełczewskiej. Ochronie podlega tu siedlisko grądu środkowoeuropejskiego wraz z gatunkami ptaków (m.in. dzięcioł duży, myszołów, kos, wilga). Dominującym elementem rzeźby są tu wierzchowiny zbudowane ze skał węglanowych.
- 3 – Silnie urzeźbiony teren o powierzchni 124 km² z wysokościami bezwzględnyymi sięgającymi do 300 m n.p.m. Występują tu suche doliny denudacyjno-erozyjne oraz wąwozy. Obejmuje zarówno lasy, jak również użytki rolne i zabudowę.
- 4 – Obszar o powierzchni 49 ha, obejmujący m.in. strome zbocza po prawej stronie Radomirki. Jest pozostałością naturalnego kompleksu leśnego, który ocalał z uwagi na rzeźbę terenu, utrudniającą działalność rolniczą. Występują tam murawy kserotermiczne.
- 5 – Stanowisko o powierzchni około 1000 m² na południowym stoku wąwozu, obejmujące roślinę chronioną na tym obszarze od 1964 r. Jest wyjątkowo cennym gatunkiem okolicznej flory – na Lubelszczyźnie stwierdzonym jedynie na trzech stanowiskach.

Liczba obiektów (do wyboru): 23, 126, 1580, 7654, 34049

Zadanie 11

Analizując treść mapy w skali 1:50 000 oraz mapy z zadania 9 na przykładzie miejscowości, rzek lub lasów wyjaśnij, na czym polega proces generalizacji kartograficznej, opisz dwa różne sposoby generalizacji i podaj konkretne przykłady z map.

- Definicja generalizacji kartograficznej:

.....
.....
.....

- Pierwszy sposób generalizacji kartograficznej:

.....
.....
.....

- Przykład z mapy:

.....
.....

- Drugi sposób generalizacji kartograficznej:

.....
.....
.....

- Przykład z mapy:

.....
.....

Zadanie 12

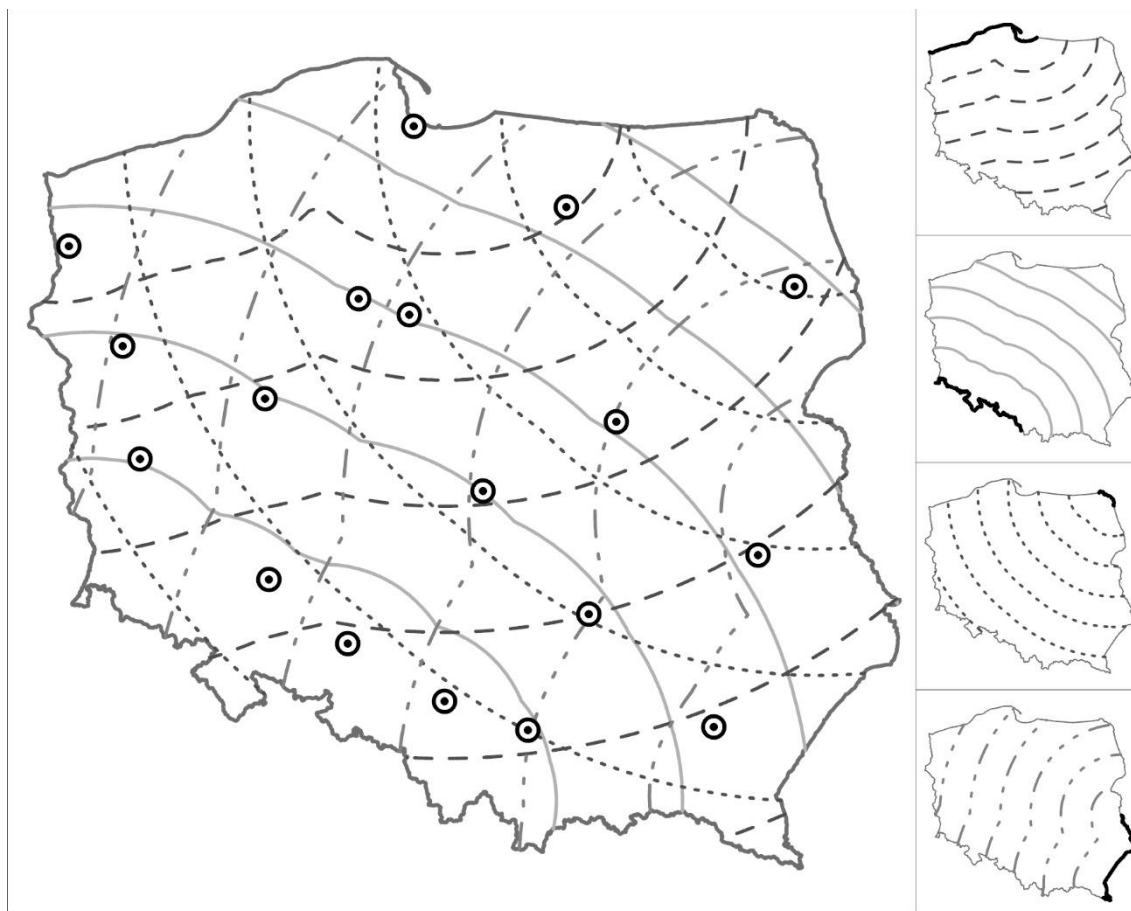
Uzupełnij tabelę, wpisując w komórki właściwe daty z kalendarza gregoriańskiego (w formacie: dzień, miesiąc, rok). Przykłady podano w pierwszym wierszu obu tabel.

Poprzedni dzień (dzień t-1)	Data (dzień t)
31 grudnia 2024	1 stycznia 2025
ostatni dzień XVII w.	
4 października 1582 (wg kalendarza juliańskiego)	

Data (dzień t)	Następny dzień (dzień t+1)
31 grudnia 2024	1 stycznia 2025
	1 marca 1900
	360. dzień roku 2022

Zadanie 13

Na poniższej mapie zaznaczono izolinie wyznaczające jednakową odległość (co 100 km) od wybranych granic Polski oraz polskiego wybrzeża Bałtyku (nie wliczając Zalewu Wiślanego i Zalewu Szczecińskiego). Dodatkowo po prawej stronie zamieszczono mapy z izoliniami dla poszczególnych granic. Ponadto sygnaturami zostały zaznaczone stolice województw.

A. Zaznacz i opisz na mapie głównej punkty A, B i C na obszarze Polski tak, aby:

- punkt A znajdował się na obszarze, który jednocześnie położony jest w odległości ponad 300 km od polskiego wybrzeża oraz granicy z Czechami, a także co najmniej 100 km od granic z Litwą i Ukrainą;
- punkt B znajdował się w miejscu położonym nie więcej niż 100 km od polskiego wybrzeża, co najmniej 400 km od granicy z Czechami oraz dokładnie 300 km od granicy z Litwą;
- punkt C znajdował się w miejscu położonym jednocześnie w odległości 500 km od granic z Ukrainą i z Litwą.

B. Podaj nazwę izolinii przedstawionych na mapach. *Odpowiedź:*

C. Określ, ile miast wojewódzkich znajduje się jednocześnie w odległości poniżej 300 km od polskiego wybrzeża i od granicy z Ukrainą. *Odpowiedź (wpisz liczbę):*

D. Uzupełnij poniższy tekst, wpisując poprawną odpowiedź (liczbę) w wy kropkowane miejsce i podkreślając jedną spośród propozycji podanych w nawiasach.

Mapę główną wykonano w skali (1:600 000 / 1:1 000 000 / 1:6 000 000 / 1:10 000 000). Wymiary map uzupełniających zmniejszono do 25% wymiarów mapy głównej, zatem ich skala jest-krotnie (mniejsza / większa). Zmiana powierzchni Polski na tych mapach jest (4-krotna / 8-krotna / 16-krotna / 25-krotna) względem mapy głównej.

E. Oszacuj, jaka część terytorium Polski (w %) znajduje się w odległości do 200 km od granicy z Litwą. *Odpowiedź:* %.

F. Oceń, czy zdania w tabeli są prawdziwe, odwołując się do mapy i własnej wiedzy. Obok każdego zdania wstaw znak „X” w kolumnie P (jeśli zdanie jest prawdziwe) lub w kolumnie F (jeśli zdanie jest fałszywe).

	P	F
W Polsce znajduje się obszar położony w odległości ponad 600 km od polskiego wybrzeża Bałtyku.		
Poznań znajduje się w odległości nie większej niż 200 km od Bystrzycy Kłodzkiej.		
Toruń znajduje się bliżej granicy z Czechami niż z Litwą.		
Z Kielc jest w linii prostej w przybliżeniu dwa razy bliżej do granicy z Ukrainą niż nad polskie wybrzeże Bałtyku.		
Wśród sąsiadów Polski państwem, którego granica znajduje się najbliżej Krakowa, są Czechy.		
Granica Polski z Ukrainą znajduje się w całości w odległości większej niż 400 km od polskiego wybrzeża Bałtyku.		
Istnieje punkt na terytorium Polski, z którego jednocześnie odległość w linii prostej od polskiego wybrzeża Bałtyku oraz granic z Czechami, Litwą i Ukrainą wynosi ponad 300 km.		
Przemieszczając się w kierunku południowym z dowolnego punktu na terytorium Polski oddalamy się od Morza Bałtyckiego.		

Miejsce na ewentualne obliczenia (nie będą oceniane):